

Driekwart gezaagd hout en platen op Nederlandse markt duurzaam

Het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout en plaatmateriaal op de Nederlandse markt is in de periode 2011-2013 toegenomen van 65,7% naar 74,0%. Ook het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd papier en karton is in dezelfde periode gegroeid van 32,8% naar 47,1%. Dit zijn de resultaten van de marktmeting die in 2014 door Probos in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Economische Zaken, FSC Nederland, PEFC Nederland en IDH, The Sustainable Trade Initiative is uitgevoerd.

Driekwart gezaagd hout en platen op Nederlandse

Green deal

De Green Deal Bevorderen duurzaam bosbeheer, ondertekend op 20 juni 2013, is in Nederland één van de initiatieven om de vraag naar duurzaam geproduceerd hout en daarmee duurzaam bosbeheer te stimuleren. Binnen de Green Deal is afgesproken de effecten die voortvloeien uit acties die in het kader van de Green Deal worden uitgevoerd via monitoring inzichtelijk te maken. Als onderdeel van deze monitoring wordt voor de jaren 2013 en 2015 daarom een marktmeting uitgevoerd naar het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten op de Nederlandse markt. Op die manier kan dit marktaandeel bij aanvang en na afronding van de Green Deal vast worden gesteld. In dit Bosbericht worden de resultaten van de eerste van deze twee marktmetingen gepresenteerd.

Bronbenadering

In lijn met de drie voorgaande marktmetingen is het marktaandeel bepaald door gebruik te maken van de zogenaamde bronbenadering. Hierbij wordt gekeken of producten die voor het eerst op de Nederlandse markt komen al dan niet zijn voorzien van een certificaat voor duurzaam bosbeheer of een legaliteitsverklaring. Het gepresenteerde marktaandeel zegt dus niets over het volume dat uiteindelijk met een certificaat of verklaring bij de eindgebruiker terechtkomt.

Duurzaam geproduceerd hout

Duurzaam geproduceerd hout of papier en karton is binnen deze studie gedefinieerd als: hout, papier en karton dat aantoonbaar op de markt is gebracht met een certificatiesysteem dat in 2013 was geaccepteerd voor het duurzaam inkoop-

Tabel 1 Het totaal volume gecertificeerd gezaagd hout en plaatmaterialen dat in 2011 en 2013 op de Nederlandse markt is gekomen (in m³ rhe).

	FSC	PEFC	Totaal	In %
Totaal				
Totale markt 2013*			5.098.000	
Met certificaat 2013	2.083.000	1.688.000	3.771.000	74,0%
Totale markt 2011*			5.876.752	
Met certificaat 2011	1.395.000	2.468.000	3.863.000	65,7%

* De cijfers voor de "totale markt" zijn gebaseerd op de jaarlijkse Probos/CBS productie- en handelsstatistieken voor hout- en papierproducten.

beleid van de Nederlandse overheid op basis van de inkoopcriteria voor duurzaam geproduceerd hout, papier en karton (Timber Procurement Assessment System, TPAS). In 2013 waren dat de certificatiesystemen FSC en PEFC, exclusief het Maleisische certificatiesysteem MTCS, dat pas per 2 juni 2014 door staatssecretaris Mansveld van Infrastructuur en Milieu voor een voorlopige periode van twee jaar is toegelaten.

Groei minder snel

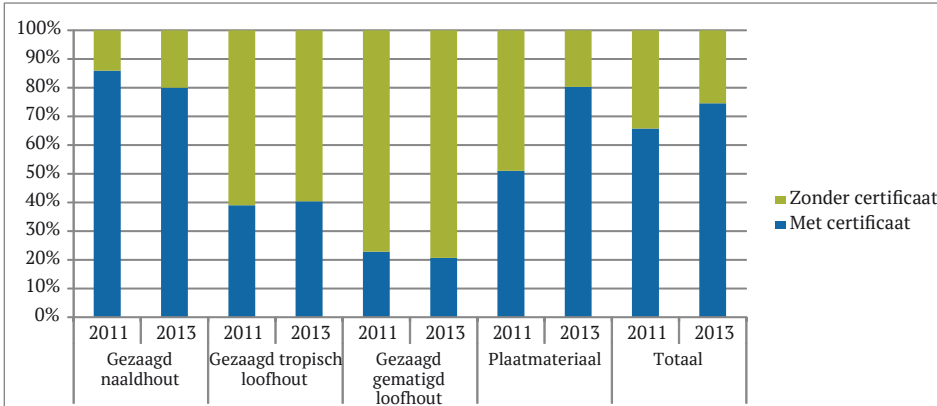
In totaal is er in 2013 een volume van bijna 3,8 miljoen m³ rondhoutequivalenten (rhe¹) gezaagd hout en plaatmateriaal met een certificaat voor duurzaam bosbeheer op de Nederlandse markt gebracht. Dit is 74,0% van het totale Nederlandse verbruik van gezaagd hout en plaatmateriaal (tabel 1). Hiermee is het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt met iets meer dan 8 procentpunt toegenomen ten opzichte van 2011, toen het marktaandeel 65,7% bedroeg. Het marktaandeel groeit dus nog steeds, maar wel minder snel dan in de periode 2008-2011. Dat is op zich geen verrassing. Er zijn slechts twee in plaats van drie jaar verstreken ten opzichte van de voorgaande marktmeting. Echter, de belangrijkste

reden is echter het feit dat in de periode 2008-2011 het meeste laaghangende fruit, lees gezaagd naaldhout en plaatmateriaal, reeds is geplukt en dat het nu meer inspanningen vergt om het marktaandeel verder te laten toenemen. De ontwikkelingen binnen de verschillende productgroepen maken dit duidelijk.

Plaatmateriaal zorgt voor groei

De groei in het marktaandeel komt vrijwel volledig voor rekening van het plaatmateriaal. Het marktaandeel aantoonbaar duurzaam is binnen het plaatmateriaal toegenomen van 51,0% naar 79,7%. De overige productgroepen laten een ander beeld zien. Het marktaandeel binnen het gezaagd tropisch loofhout is bijvoorbeeld met slechts 1,4 procentpunt toegenomen tot 40,4%. Wat echter het meest opvalt is de daling van het aandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd binnen het gezaagd naaldhout (-5,9 procentpunt) en het gezaagd gematigd loofhout (-2,1 procentpunt). De daling bij beide productgroepen wordt met name veroorzaakt door een afname van het verbruik van aantoonbaar duurzaam geproduceerd gezaagd hout in de emballage-industrie.

¹ Rhe: Een m³ rondhoutequivalent is de hoeveelheid rondhout die nodig is om een bepaalde hoeveelheid van een product te maken.

Figuur 1 De verhouding tussen het volume gezaagd hout en plaatmateriaal per productgroep met en zonder certificaat voor duurzaam bosbeheer en het totale Nederlandse houtverbruik in 2011 en 2013.

Gezaagd tropisch loofhout

Binnen de marktmeting is extra aandacht besteed aan de herkomst van het gezaagd tropisch loofhout. Net als in 2011 is Maleisië het belangrijkste land van herkomst binnen het totale volume. Het aandeel van Maleisië is echter afgenomen van ca. 40% in 2011 naar ca. 32% in 2013. Daarnaast spelen ook Kameroen (22%), Gabon (13%) en Brazilië (13%) een grote rol. Wanneer gekeken wordt naar het land van herkomst voor tropisch gezaagd hout met certificaat voor duurzaam bosbeheer

dat is geaccepteerd voor het duurzaam inkoopbeleid, dan is het merendeel afkomstig uit Brazilië (25%), gevolgd door Kameroen (18%) en Gabon (15%) (figuur 2).

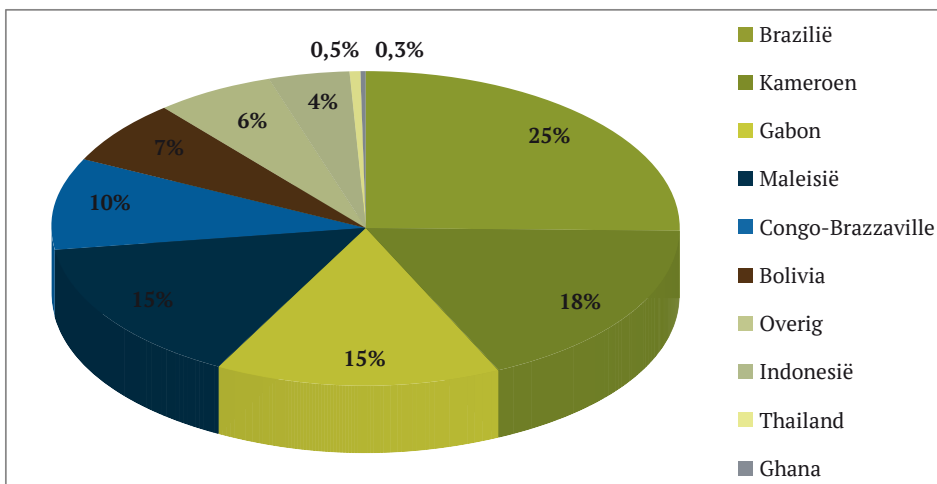
Marktaandeel FSC en PEFC

55% van het in 2013 met een certificaat voor duurzaam bosbeheer op de Nederlandse markt gebrachte volume gezaagd hout en plaatmateriaal was voorzien van een FSC-certificaat. De rest van het volume (45%) was voorzien van een PEFC-certificaat. In 2011 had FSC nog een

aandeel van 36% en was het aandeel van PEFC 64%. Er heeft dus een opmerkelijke verschuiving tussen de certificatiesystemen plaatsgevonden. Het achterhalen van de exacte oorzaak valt buiten de scope van dit onderzoek, maar er zijn twee mogelijke redenen te noemen. Ten eerste is het aandeel aantoonbaar duurzaam binnen de emballage-industrie afgenomen. Dat is met name ten koste gegaan van het volume PEFC. Een tweede reden komt voort uit de keuze van bedrijven geen dubbele voorraden (zowel FSC als PEFC) aan te houden en in plaats daarvan te kiezen voor één voorraad van één van beide keurmerken. Daarbij valt de keuze blijkbaar op FSC. Een analyse van de resultaten uit de VVNH monitoring laat zien dat deze verschuiving van PEFC naar FSC al in 2012 is ingezet.

MTCS

Zoals aangegeven is het PEFC(MTCS) certificaat pas sinds 2 juni 2014 toegelaten als aantoonbaar duurzaam. Daarom zijn de volumes gezaagd tropisch hardhout en tropisch plaatmateriaal die in 2013 onder het PEFC (MTCS) certificaat op de Nederlandse markt zijn gebracht niet verwerkt in het marktaandeel. Om toch een idee te geven van de bijdrage van PEFC(MTCS) is het marktaandeel aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout op de Nederlandse markt ook

Figuur 2 Herkomst van het aantoonbaar duurzaam geproduceerde gezaagd tropisch hardhout in 2013.

Tabel 2 Het marktaandeel per certificeringssysteem voor FSC en PEFC binnen het totale volume gezaagd hout en plaatmateriaal dat in 2013 in Nederland op de markt is gebracht.

	Met certificaat
FSC	40,9%
PEFC	33,1%
Totaal	74,0%

berekend inclusief PEFC MTCS. Het marktaandeel komt in dat geval uit op 76,3%. PEFC MTCS vertegenwoordigt dus een marktaandeel van 2,3% binnen de totale markt. PEFC MTCS speelt met name een grote rol binnen het gezaagd tropisch hardhout. Indien PEFC MTCS daar wordt meegenomen dan bedroeg het marktaandeel binnen deze productgroep 66,0% in plaats van de huidige 40,4%.

Duurzaam geproduceerd papier en karton

De totale hoeveelheid aantoonbaar duurzaam geproduceerd papier en karton dat in 2013 op de Nederlandse markt is gebracht en in de marktmeting in beeld is gebracht, bedraagt 1.297.400 ton. Dat komt overeen met een marktaandeel van 47,1% (37,7% FSC en 9,4% PEFC) bij een totaal verbruik van papier en karton in 2011 van 2.755.000 ton (tabel 3). In figuur 3 is het marktaandeel van papier en karton met een certificaat voor duurzaam bosbeheer per productgroep weergegeven.

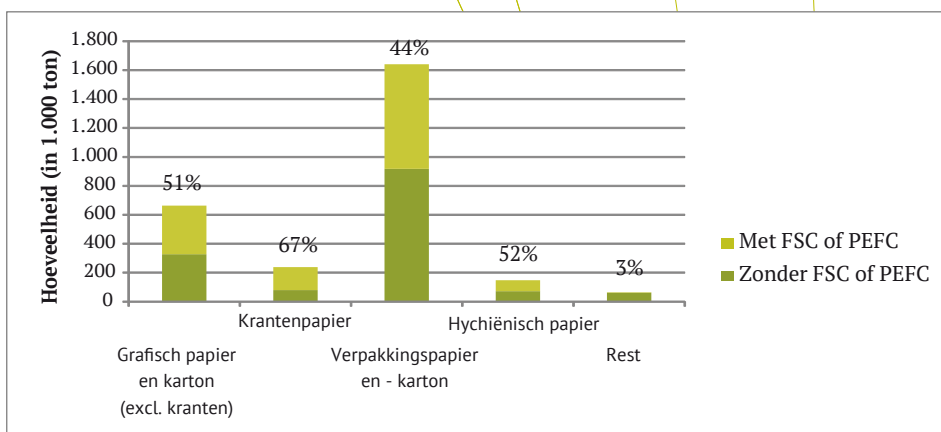
Conclusie

Deze marktmeting over het jaar 2013 is inmiddels alweer de vierde marktmeting die in Nederland is uitgevoerd. Daarmee loopt Nederland voorop in de wereld. Het gevolg is dat we in Nederland in staat zijn gerichte acties ten aanzien van het vergroten van het marktaandeel te ondernemen. Dit heeft er mede toe geleid dat we in Europa koploper zijn en kunnen blijven ten aanzien van het aandeel aantoonbaar duurzaam hout op de markt. Ook op basis van de uitkomsten uit de marktmeting over 2013 kunnen gericht acties worden geformuleerd. De grootste stappen voor het vergroten van het marktaandeel aantoonbaar duurzaam op de gehele Nederlandse markt kunnen

Tabel 3 Het totaal volume papier en karton met certificaat voor duurzaam bosbeheer dat in 2013 op de Nederlandse markt is gekomen (in ton).

	FSC	PEFC	Totaal	In %
Totaal Totale markt 2013*			2.755.000	
Met certificaat 2013	1.038.900	258.100	1.297.400	47,1%
Totale markt 2011*			3.085.800	
Met certificaat 2011	736.900	274.600	1.011.400	32,8%

* De cijfers voor de "totale markt" zijn gebaseerd op de jaarlijkse Probos/CBS productie- en handelsstatistieken voor hout- en papierproducten.

Figuur 3 Hoeveelheden papier en karton (in 1.000 ton) op de Nederlandse markt in 2013 per productgroep en het marktaandeel per productgroep dat is voorzien van een FSC- of PEFC-certificaat.

worden gezet door het marktaandeel binnen de emballage-industrie te vergroten. Daarmee wordt dan met name het marktaandeel binnen de productgroepen gezaagd naaldhout en gematigd loofhout vergroot. De grootste uitdaging, met name voor het bos, ligt bij het vergroten van het marktaandeel binnen het gezaagd tropisch hardhout. Hierbinnen ligt het marktaandeel (excl. PEFC MTCS) nog steeds onder de 50%. De Green Deal Bevorderen duurzaam bosbeheer en de European Sustainable Tropical Timber Coalition (STTC) ontplooiën beiden activiteiten die er op gericht zijn dit marktaandeel te vergroten. De volgende marktmeting over het jaar 2015 zal laten zien welk effect deze en

andere activiteiten zullen hebben gehad. De auteurs hopen dat ze ook dan weer kunnen rekenen op de medewerking van alle bedrijven uit de hout- en papiersector die aan de marktmetingen hebben meegewerkt. Alleen door hun medewerking levert deze marktmeting bruikbare resultaten op.

Jan Oldenburger
 Casper de Groot
 Annemieke Winterink
 Mark van Benthem

Het rapport met alle resultaten is te downloaden via: www.probos.nl.

Foto voorblad: Mark van Benthem (Probos)